

KBS-Holding ApS
Østergårdsvej 9
4540 Fårevejle

20. juli 2023

Afgørelse om dispensation

Til oprensning af beskyttede søer

Odsherred Kommune har modtaget din ansøgning af 21. januar 2023 om dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 til at oprense 3 søer på henholdsvis 332,22 m², 1626,71 m² og 845,27 m². Den ene sø er beliggende på matr. 3m og de sidste to på matr. 14a Bjergesø By, Vallekilde ved Holstensvejen 3, 4534 Hørve. Søernes beliggenhed fremgår af bilag 1.

Kommunens dispensation er nødvendig, da projektet berører naturområder, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 1 jf. lovbekendtgørelse nr. 1392 af 4. oktober 2022 om naturbeskyttelse.

Afgørelse

Odsherred Kommune giver dig hermed dispensation til at oprense alle tre søer samt at uddybe et område i den sydligste af søerne på matr. 14a samt søen på matr. 3m. Derudover gives der dispensation til at rydde og beskære vedopvækst i og omkring søerne på matr. 14a. Dispensationen gives i henhold til § 65, stk. 2 i naturbeskyttelsesloven. Vilkår for dispensationen ses i næste afsnit, og i bilag 2 ses oversigtskort med hvilke indgreb og deres placering, der dispenseres til i den individuelle sø.

Der er en klagefrist på 4 uger fra modtagelsen af dette brev, og dispensationen træder først i kraft, når klagefristen er udløbet. Se bilag 4, hvis du ønsker at klage over denne afgørelse.

Hvis der bliver klaget til Miljø- og Fødevarerklagenævnet over afgørelsen, skal nævnet tage stilling i sagen, før dispensationen kan udnyttes, jf. § 87 i naturbeskyttelsesloven.

Dispensationen vedrører kun forholdet til de generelle beskyttelsesbestemmelser i naturbeskyttelseslovens kapitel 2. Andre nødvendige tilladelser skal søges hos de relevante myndigheder.

Dispensationen falder bort, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år fra datoen på dette brev, jf. § 66, stk. 2 i naturbeskyttelsesloven.

Vilkår for dispensationen

Dispensationen er meddelt på følgende vilkår:

1. Af hensyn til søernes dyre- og planteliv må oprensning og uddybning kun foretages i perioden 1. august til 1. marts.
2. I sø 1 må der uddybes med op til 0,5-0,75 cm centralt i den nordlige ende. Området omkring uddybningen og mod syd etableres med naturligt hældende brinker. Se kort med forklaring i bilag 2.
3. Drænet, der løber gennem sø 1, omlægges i fast rør uden om søen, og der sættes i stedet en brønd på hver side af søen, der tilkobles den eksisterende drænledning med et overløbsdræn fra søen i kote 15,75 i den vestlige brønd.
4. I sø 2 må der maksimalt oprenses til 1-1,5 meters dybde total i den centrale del og med etablering af naturligt hældende brinker. Brinken mod øst må gerne jævnes ud, så den fremstår med mere naturlig hældning.
5. I sø 3 må der maksimalt oprenses/uddybes med 0,5 meter i søens sydlige halvdel. Ved oprensning skal øen fjernes, og et mindre område skal bevares uden oprensning. Se kort med forklaring i bilag 2.
6. Rydning af vedplanter i og omkring sø 2 og 3 må kun foretages inden for de anviste områder, som fremgår af bilag 2. Derudover må der beskæres på den nordvestlige brink ved sø 2.
7. Bredder og bund må i gennemsnit ikke gøres stejlere end 1:7 og ingen steder stejlere end 1:5. Der er ikke krav om, at eksisterende brinker i sø 2 og 3 ændres til at opfylde disse krav.
8. Det opgravede materiale skal jævnes ud i et maksimalt 0,5 meter tykt lag på de tilstødende marker, dog mindst 10 meter fra søbredden eller fjernes helt. Jorden må ikke placeres inden for fortidsmindebeskyttelseslinjen (se luftfoto i bilag 1). Ved sø 1 må det opgravede materiale placeres som en maksimalt 0,5 meter høj vold på ydersiden af granplantagen.
9. Oprensset materiale, der fjernes fra området, skal anmeldes via www.jordweb.dk.
10. Søerne skal efter oprensningen henligge i naturtilstand.
11. Der må ikke fodres for vildt i søerne eller nærmere end 10 meter fra søerne, og den naturlige bevoksning mellem søbredder og fodringsstedet skal bevares urørt.
12. Der må ikke udsættes andefugle, krebs eller fisk i søerne.
13. Der må ikke opsættes redehuse, hegn (dog undtaget kreaturhegn) eller lignende.
14. Såfremt der plantes træer langs søerne, skal disse på syd-, øst- og vestsiden plantes i en afstand fra søbredden, der mindst svarer til træernes forventede sluthøjde.
15. Arbejdet i den enkelte sø skal afsluttes senest 3 måneder efter, at det er påbegyndt.
16. Kommunen skal underrettes på mail natur@odsherred.dk eller tlf. 59 66 60 84 senest en måned efter, at arbejdet er afsluttet.

Læs mere om det gode vandhul i kommunens vandhulsfolder, som du kan finde på kommunens hjemmeside via følgende link: <https://odsherred.dk/søer>

Kommunen vil føre tilsyn med projektet, når det er afsluttet.

Forhold til andre myndigheder

Hvis der bliver fundet arkæologisk materiale (stensamlinger, mørk jord, knoglerester eller potteskår eller lignende) ved bygge- eller anlægsarbejdet, skal arbejdet standses med det samme. Fundet skal straks anmeldes til Museum Vestsjælland på tlf. 25 52 83 83.

Hvis der under oprensningen konstateres en forurening af sedimentet, skal kommunen underrettes på vand@odsherred.dk. Er der tale om en akut eller større forurening, skal kommunen kontaktes på tlf. 59 66 66 66. Konstateres akut eller større forurening uden for telefonens åbningstid, skal underretning ske til beredskabets vagtcentral på tlf. 44 22 71 12.

Hvis der ændres ved dræn og grøfter, eller vandets afløb fra ejendommen ændres, skal der søges om tilladelse hertil hos kommunen. Hvis der tilføres dræn- eller grøftevand fra omkringliggende arealer eller der er forbindelse med andre vandløbssystemer, skal der være en dyrkningsfri bræmme på mindst 2 m omkring søerne, jf. § 69 i vandløbsloven.

Fremtidige ændringer af søen, herunder fx plantning, udsætning af krebs, eller fremtidige oprensninger vil kræve yderligere dispensation fra kommunen.

Vurdering

Kommunen har i sin behandling af sagen lagt vægt på at,

- Oprensning og uddybning af søerne vil bidrage til at forbedre naturtilstanden af søerne og sikre, at de holder vand længe nok, til at padder kan benytte dem som ynglested.
- Rydning omkring sø 2 og 3 vil øge lystilførslen til søerne, hvilket kan bidrage til bedre forhold for vandlevende insekter og paddeyngel.
- Projektet vurderes til ikke at påvirke Natura 2000 områder og bilag IV arter.

Kommunen meddeler på denne baggrund dispensation til ansøgte. Du kan finde en uddybende redegørelse for afgørelsen i bilag 3.

Annoncering

Afgørelsen er annonceret på Odsherred Kommunes hjemmeside:

<http://www.odsherred.dk/kommuneinformationer/afgoerelser>

Sagens videre forløb

Hvis du har spørgsmål til afgørelsen, er du velkommen til at kontakte naturteamet på tlf. 59 66 60 05 eller mail natur@odsherred.dk. Du får kun besked herfra, hvis der modtages en klage over afgørelsen.

Venlig hilsen

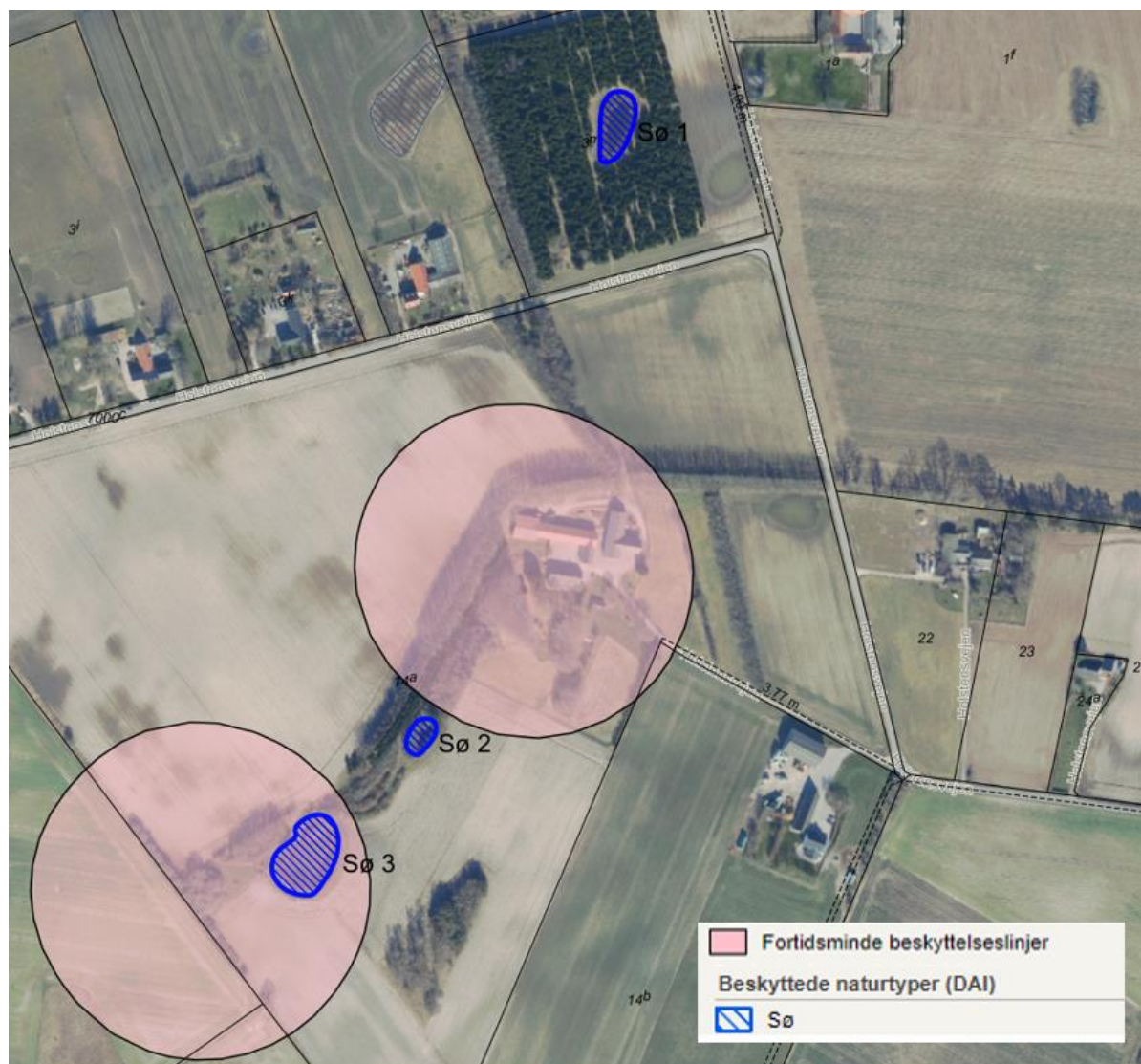
Laura Overby
Natursagsbehandler

Kopi sendt til:

1. Miljøstyrelsen, mst@mst.dk
2. Naturstyrelsen Midtsjælland, msj@nst.dk
3. Slots- og Kulturstyrelsen, post@slks.dk
4. Museum Vestsjælland, plan@vestmuseum.dk
5. Friluftsrådet, fr@friluftsradet.dk; kreds14@friluftsradet.dk
6. Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk; dnodsherred-sager@dn.dk; hg@eco-forum.dk

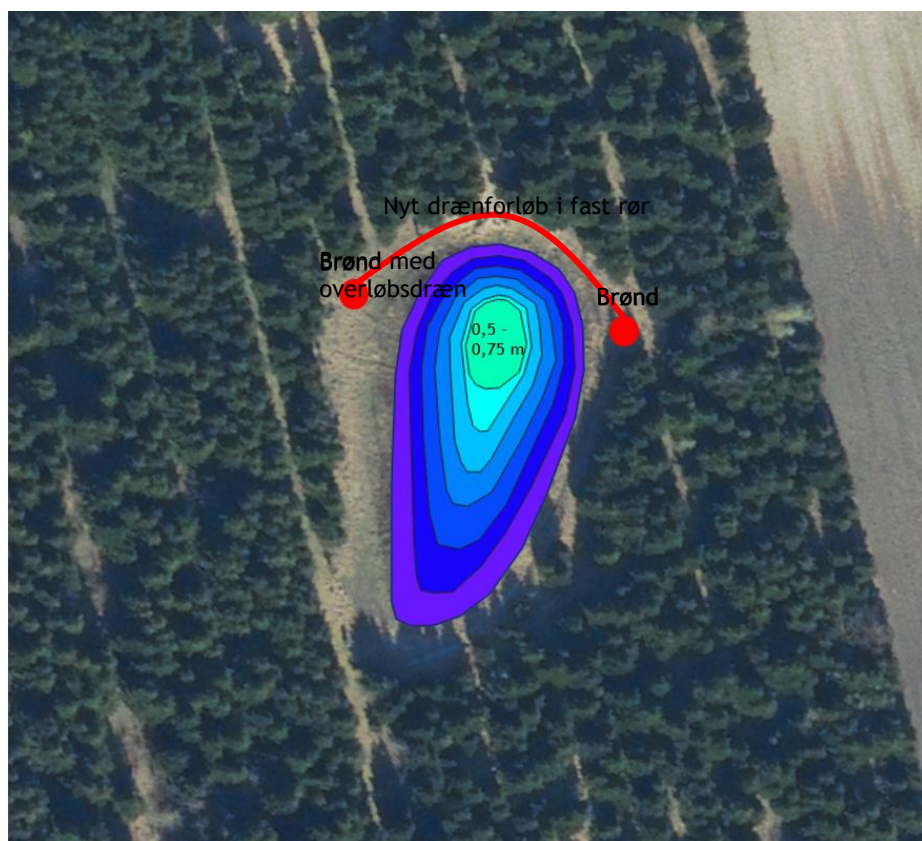
7. Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk; odsherred@dof.dk
8. Danmarks Sportsfiskerforbund, post@sportsfiskerforbundet.dk;
lbt@sportsfiskerforbundet.dk; nordkysten@sportsfiskerforbundet.dk
9. Danmarks Jægerforbund, post@jaegerne.dk
10. Danmarks Kulturarvs Forening, post@kulturarvsforening.dk
11. Dansk Botanisk Forening, Naturbeskyttelsesudvalget, nbu@botaniskforening.dk

Bilag 1. Kort med projektets placering i forhold til beskyttet natur.

Luftfoto fra 2022 der viser søernes placering med blå markering. Fortidsmindebeskyttelseslinjer ses som en lyserød cirkel.

Bilag 2. Skitsering af indgreb i den enkelte sø

Sø 1. Uddybes med op til 0,5-0,75 meter i den centrale nordlige del markeret med den lyseste blågrønne farve. Herfra uddybes den så der opnås naturligt affladede brinker, der følger terrænet. Drænet omlægges uden om søen i fast rør og forbindes til en brønd på hver side. I den vestlige brønd etableres et overløbsdræn i kote 15,75.

Sø 2. Gul markering angiver området, hvor der må ryddes for vedopvækst. Langs den nordvestlige bred må der beskæres. Sø må maksimalt oprensnes til en dybde på 1-1,5 meter i den centrale del og med naturlig hældning mod brinkerne. Den stejle brink mod øst må gerne gøres fladere, så den får en mere naturlig hældning.

Sø 3. Gult område angiver hvor der må ryddes for vedopvækst, orange område angiver øen, der skal fjernes ved oprensning, blå område med varierende farver angiver hvor der må uddybes i den centrale del. Inden for den lyseste af de blågrønne farver må der maksimalt uddybes med 0,5 meter. Det grønne område mod nord skal bevares i sin nuværende tilstand.

Bilag 3. Redegørelse

Du har søgt om dispensation til oprensning af tre vandhuller heraf uddybning i to på henholdsvis matr. 14a og 3m Bjergesø By, Vallekilde ved Holstensvejen 3, 4534 Hørve. Derudover ønsker du at rydde og beskære vedopvækst omkring 2 af søerne.

I din ansøgning har du oplyst, at du ønsker at oprense for at øge fuglelivet samt for at give bedre forhold for ænder på træk. Du oplyser også, at rydning og beskæring skal sikre, at der kommer mere lys til vandhullerne. Ved besigtigelsen oplyste du yderligere, at du ønsker at uddybe i henholdsvis sø 1 og 3, da de skrumper meget ind om sommeren, og du ønsker, at de skal holde vand længere.

Ansøgningen berører tre søer, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 1. Det betyder, at søernes tilstand ikke må ændres. Efter naturbeskyttelsesloven § 65 stk. 2 kan kommunen, i særlige tilfælde, meddele dispensation fra denne bestemmelse.

Vi har den 20. april 2023 og igen den 13. juli 2023 besigtiget området sammen med dig og konstateret følgende:

Sø 1

Den nordligste af de tre søer ligger i en mindre granplantage og er opmålt til at have en størrelse på ca. 840 m². Søen er relativt lavvandet og fremstår med en bred og flad brink zone. Du oplyste ved besigtigelsen, at søens vandstand falder meget i sommerhalvåret, og at den i nogle år tørrer helt ud. Du fortæller, at du ønsker at uddybe søen en smule centralt i den sydlige ende, for at den holder længere på vandet. Vi fortæller, at vi gerne vil lave en dispensation, til at søen i et mindre område kan uddybes med 0,5 -0,75 meter og med etablering af naturligt flade brinker omkring.

Du oplyser, at der formentligt går et gammelt dræn igennem søen, som ikke er blevet vedligeholdt i mange år. Drænet har forbindelse til en brønd i skel mod øst og vest. Ved besigtigelsen den 13. juli og ved efterfølgende telefonsamtale blev vi enige om, at drænet omlægges til fast rør, og at det føres nord om søen. Drænet forbindes til eksisterende dræn med en brønd på hver side, hvor der etableres et overløbsdræn i den vestlige brønd i kote 15,75. Ved kraftig regn vil vandet løbe fra søen til brønden og derfra i eksisterende dræn mod brønden i skel mellem matr. 3l og 3n. Dette vil sikre afvandingen af marken mod øst samtidig med, at der ikke ledes drænvand til søen på matr. 3m. Vi oplyser ved besigtigelsen, at du sandsynligvis ikke vil kunne opnå tilladelse til at reparere drænets nuværende forløb, hvis det går gennem granplantagen og søen, da det vil medføre en tilstandsændring af søen, som formentlig vil blive drænet væk. For at kunne grave gennem søen, kræver det en dispensation fra naturbeskyttelseslovens §3, da søen er beskyttet, og en sådan dispensation kun gives til naturforbedrende formål. Vi oplyser også, at hvis der gives dispensation til oprensning og uddybning af søen, vil det være med vilkår om, at drænene føres uden om søen. Det vil derfor heller ikke være muligt at opnå dispensation til at lægge drænene i faste rør under søen. Vi oplyser også, at det kræver en tilladelse efter vandløbsloven at ændre på drænene.

I søens udkant står der en fodertønde. Vi oplyste, at den skal flyttes 10 meter væk fra søen, da den tilfører næring. Du oplyste, at det er den tidligere ejer, der har sat den op, og at den vil blive rykket.

Ved besigtigelsen 13. juli var formålet at vurdere, om søen er omfattet af § 3, da du i en mail til kommunen havde stillet spørgsmålstegn ved dens status, grundet udtørring. Vi kunne her

konstatere, at selv om søen var tørret ud, var der tydelig etableret plante- og dyreliv tilknyttet søer. Størstedelen af lavningen var domineret af Strand-Kogleaks og Grenet Pindsvineknop, der begge forekom i stort antal. Langs med den øverste del af brinkerne samt områder i lavningen med lav vegetation var domineret af markukrudt som Hyrdetaske, Lugtløs Kamille, Ager-Tidsel, Kruset skræppe, Snerle-Pileurt, Almindelig Kvik og Almindelig Rapgræs. Øvrige arter der blev registreret, var Fliget Brøndsel, Dueurt sp., Glanskapslet Siv, Almindelig Sumpstrå, Sværtevæld, Tagrør, Kær-Guldkaar, Fersken-Pileurt, Lav Ranunkel, Kær-Star, Sump-Evighedsblomst, Hjortetrøst og Sumpskræppe. Det blev også set guldsmedearterne blodrød hedelibel og stor farvevandnymfe.

I den tætte vegetation af Strand-Kogleaks, var der tydelige algeaflejringer, der viste, at vandstanden tidligere har været 50-60 cm i dybden. Af luftfotos fremgår det da også, at søens vandstand varierer en del fra år til år. Søen ser ud til senest at have været tørret ud omkring 2018. Det er kommunens vurdering, at søen stadig er omfattet af § 3, da den i hvert fald i de seneste 4-5 år har været vandfyldt langs størstedelen af året, og da der er et naturligt dyre og planteliv tilknyttet søen.

Foto af sø 1 set fra syd mod nord.

Sø 2

Den mindste af de tre søer ligger umiddelbart syd for beboelsesejendommen omgivet af marker mod øst og et bredt levende hegn mod vest. Søen er kortlagt til at være ca. 330 m². Søen er tydeligvis gravet og er sandsynligvis en gammel mergelgrav eller lignende. Den har meget stejle skrænter med undtagelse af et mindre område i det sydlige hjørne, hvor brinken er en smule fladere. Der er kraftigt tilgroet med træer og buske hele vejen rundt om søen og delvis nede i søen. Der ligger også en del bladnedfald på søbunden.

Du fortalte, at du ønsker at oprense søen og fælde og beskære i bevoksningen omkring søen. Vi oplyste, at du med fordel kan fælde langs med søens syd- og østlige brinker, da det vil sikre mere lys til søen og give bedre forhold for insekter og padder. Du fortalte, at du ikke er klar over, hvor dyb søen er, og at du muligvis ikke ønsker at oprense til fast bund. Vi oplyste, at du vil få den bedste sø, hvis man oprenser maksimalt til 1-1,5 meter på midten og mindre ud mod brinkerne. Der kan også med fordel etableres en fladere brink mod øst.

*Foto af sø 2 set
fra syd mod
nord.*

Sø 3

Den sidste sø ligger umiddelbart syd for sø 2 og er med sine 1620 m² den største af søerne. Søen er gravet før 1993, og er blevet udvidet et par gange siden. Søen er med et stort åbent vandspejl og er dybest mod syd og med et mindre lavvandet område mod nord omkring en mindre ø., Det lavvandede område er i mindre grad tilgroet af Gul iris og Dunhammer. Ved besigtigelsen fremstod søen som værende i relativt god tilstand med klart vand og ikke umiddelbart med behov for oprensning. Du fortalte, at du var enig i, at søen så fin ud nu, men at vandstanden falder meget hen over sommeren, så meget at der kun er meget lidt vand tilbage i søen. Vi blev enige om at lave en dispensation til, at der kan oprenses maksimalt 0,5 meter centralt i søens sydlige halvdel. Vi oplyste også, at det vil være en fordel at fjerne øen, men lade det lavvandede område mod nord blive uden yderligere oprensning. Du spurgte, om der måtte opsættes duck tubes, der er en slags redekasse til ænder op i søen. Vi oplyste, at der i en dispensation vil være vilkår om, at der ikke må opsættes sådanne redekasser eller fodres tættere end 10 meter fra søen. Du fortalte, at du var i tvivl om hvorvidt du i så fald ønsker at oprense søen, hvis der ikke må opsættes redekasser, og hvis øen også fjernes, da den kan være et alternativt rede sted for ænderne. Vi oplyste, at hvis du får en tilladelse, er det op til dig selv, om du ønsker at benytte den og dermed være underlagt de vilkår, der er stillet i den.

Sø 3 ligger desuden inde for en fortidsmindebeskyttelseslinje. Af luftfotos fremgår det, at søen er etableret før 1993 og er siden blevet udvidet omkring 1996 og muligvis igen mellem 2001 og 2002. Inden da indgik området i de omkringliggende landbrugsmarker. Grundet denne forhistorie og tidligere drift vurderer kommunen, at det ansøgte ikke kræver en dispensation fra fortidsmindebeskyttelseslinjen, da vi mener oprensningen er en bagatel og ikke en egentlig terrænregulering. Museum Vestsjælland er blevet kontaktet og har orienteret om, at de ikke ser behov for at være til stede ved oprensningen, da der ikke er tale om en udvidelse af søen.

Foto af sø 3 set fra den vestlige brink.

Foto af det lavvandede område set mod nordøst i sø 3.

Vurdering

Formålet med naturbeskyttelsesloven er at værne om landets natur og miljø ved bl.a. at beskytte en række naturtyper mod tilstandsændring.

Kommunen har i sin behandling af sagen lagt vægt på, at en oprensning samt uddybning i to ud af de tre søer vil kunne bidrage til at forbedre naturtilstanden i søerne. Særligt sø 2 har en meget stor mængde bladnedfald, og en oprensning vil bidrage til en øget vandkvalitet. Da sø 1 og 3 skrumper

en del hen over sommeren, vil en mindre uddybning desuden kunne sikre, at søerne i fremtiden holder vand længe nok til, at padder kan benytte dem som ynglested. Den kraftige tilgroning omkring sø 2 bevirker, at der stort set ikke kommer noget lys ned til søen, ligesom træerne på den sydlige side af sø 3 har en skyggepåvirkning i et større område af søen. Rydning og fældning omkring disse to søer vil sikre en større lystilførsel til søerne, hvilket kan bidrage til at forbedre forholdene for vandlevende insekter samt paddeyngel.

Natura 2000 og Bilag IV-arter

Arealet indgår ikke i et internationalt beskyttelsesområde (Natura 2000). Det nærmeste Natura 2000-område ligger i en afstand af ca. 2 km mod vest. Det er kommunens vurdering, at det ansøgte ikke i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, vil kunne påvirke et Natura 2000-område væsentligt. Der er ikke registreret arter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV i eller omkring søerne. Der er dog tidligere registreret bilag IV arterne Spidssnudet frø og Stor vandsalamander ca. 110 meter vest for sø 1 samt Spidssnudet frø ca. 700 meter sydvest for sø 3. Det kan derfor ikke udelukkes, at enkelte individer bruger søerne som yngle- eller rasteområde.

Odsherred Kommune vurderer, at der ikke i søerne eller i de krat, der skal ryddes eller beskæres, er mulige levesteder for andre arter omfattet af bilag IV end de to nævnte. De træer, der skal ryddes, er således for små til at rumme mulige levesteder for flagermus.

Ud fra de stillede vilkår, som fx vilkåret om oprensningstidspunkt, vurderer kommunen, at projektet ikke vil kunne medføre beskadigelse af yngle- og rasteområder for arterne eller andre dyrearter omfattet af habitatdirektivets bilag IV eller beskadigelse af plantearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Bilag 4. Klagevejledning

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til Odsherred Kommune, der har truffet afgørelsen.

Klagefristen er 4 uger fra den dato, som afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Odsherred Kommune i Klageportalen. Privatpersoner skal ved klage betale et gebyr på 900 kr. Virksomheder og organisationer skal betale et gebyr på 1.800 kr. Klagegebyr opkræves af Nævnenes Hus. Betaling af klagegebyr sker ved elektronisk overførsel eller ved giroindbetaling. Gebyr skal indbetales inden for en fastsat frist. Hvis gebyret ikke indbetales inden udløbet af fristen, afvises klagen.

Hvis du ikke kan bruge Klageportalen på grund af eksempelvis handicap, sprogvanskeligheder, problemer med digitale medier, psykiske lidelser eller fordi du er socialt udsat, så kan du sende en anmodning om fritagelse for brug af Klageportalen til Nævnenes Hus, Toldboden 2, 8800 Viborg eller som mail til nh@naevneneshus.dk. I din anmodning til nævnet skal du oplyse hvis du allerede er fritaget fra at bruge Digital Post af kommunen. Når du ansøger om at blive fritaget for brug af klageportalen, er det vigtigt, at du giver Odsherred kommune besked om det.

Klageberettigede:

- Adressaten for afgørelsen
- Ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- Offentlige myndigheder
- Lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- Landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- Landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Hvis du ønsker at indbringe denne afgørelse for en domstol, skal retssagen være anlagt inden 6 måneder efter, at du har modtaget afgørelsen jf. § 88, stk. 1 i naturbeskyttelsesloven.